

УДК 81'42:821.111:82-225

Юлія Омельчук
(Херсон)

ФЕЙЛЕТОНІСТИКА ДЕЙВА БАРРІ У СВІТОВІЙ ПУБЛІЦИСТИЦІ

У статті здійснено огляд сатиричної публіцистики одного з провідних американських фейлетоністів Дейва Баррі, прослідковано оригінальність оформлення сайту, ведення блогу та гумористичних колонок автора.

Ключові слова: розважальна преса, гумористично-сатирична колонка, публіцистика, фейлетон.

DAVE BARRY'S FEUILLETONS IN THE WORLD PUBLICISM

The article deals with the surveying of satirical publicism of one of the leading American columnists Dave Barry; it traces the originality of his site, blogging and the author's humorous columns.

Key words: entertaining press, humorous and satirical column, publicism, feuilleton.

ФЕЙЛЕТОНИСТИКА ДЭЙВА БАРРИ В МИРОВОЙ ПУБЛИЦИСТИКЕ

В статье проведен обзор сатирической публицистики одного из ведущих американских фельетонистов Дэйва Барри, прослежена оригинальность оформления сайта, ведения блога и юмористических колонок автора.

Ключевые слова: развлекательная преса, юмористически-сатирическая колонка, публицистика, фельетон.

У складних умовах сучасного життя, в умовах постійного емоційного напруження і фізичного виснаження людство відчуває потребу у певному розслабленні, розумовому відпочинку, відновленні фізичних сил. Велику роль у нехай і короткочасному відволіканні від розв'язування повсякденних

проблем та вирішення різноманітних питань відіграє так звана «розважальна преса». Періодичні друковані чи електронні видання саме такого спрямування чи їх окремі рубрики створюють ефект досягнення емоційної задоволеності у читацької аудиторії від отриманої інформації про події та осіб, описуваних на шпальтах газет або веб-сайтів. Саме необтяжлива, дохідлива, захоплююча інформація з гумористичними і досить часто різко сатиричними елементами користується найвищим попитом у читачів. Сенсації, чутки, скандали, обрамлені нестандартними, привабливими, іноді приголомшливими заголовками та оригінальний виклад матеріалу не можуть не привернути увагу навіть найвибагливіших читців.

З огляду на підвищену зацікавленість читацької аудиторії саме такою літературою багато престижних періодичних видань, окрім аналітичної інформації, містять так звані розважальні колонки, рубрики, наприклад, сатирична рубрика американського письменника Енді Боровітца “The Borowitz Report” в журналі “The New Yorker”, гумористична колонка Дейва Баррі в газеті “The Miami Herald” та ін. Матеріали подібного розважального, гумористичного, іронічного та сатиричного плану містяться на сторінках раніше американського таблоїда вигаданих новин, а нині популярного веб-сайту “Weekly World News”, британського сатиричного веб-сайту новин “The Daily Mash”, британського гумористичного веб-сайту новин “News Biscuit” (колонка фейлетоніста Джона О’Фарелла). На особливу увагу заслуговує американська агенція сатиричних новин “The Onion” («Цибуля»), що складається з розважальної газети і сайту, які публікують сатиричні статті про міжнародні, національні та місцеві новини.

У зв’язку із зростаючою популярністю видань такого типу вважаємо *актуальним* здійснення огляду сатиричної публіцистики одного з провідних американських фейлетоністів Дейва Баррі відповідно до вимог сучасної медіалінгвістики.

Мета дослідження – прослідкувати оригінальний стиль Дейва Баррі у галузі фейлетоністики, а також проаналізувати його сайт, блог та

гумористичні колонки (“Vintage Columns”, “Annual Gift Guides”, “Year in Review”, “The Olympics”, “Political Conventions”).

Дейв Баррі – відомий американський публіцист, фейлетоніст (columnist), журналіст, надзвичайно популярний ведучий гумористичної колонки флоридської газети “The Miami Herald” («Майамі Геральд»), котра навіть стала основою модного телевізійного комедійного шоу “Dave’s World”. Дотепні сатиричні статті Дейва Баррі публікувалися у багатьох періодичних виданнях, як у США, так і в інших країнах світу. У 1988 році злободенна гумористично-сатирична публіцистика письменника була відзначена престижною Пулітцерівською премією у галузі літератури, журналістики і не втрачає своєї популярності й затребуваності і донині. На офіційному сайті митця у розділі «Про Дейва» зазначено: “Dave Barry has been a professional humorist ever since he discovered that professional humor was a lot easier than working” [16] («Дейв Баррі став професійним гумористом відтоді, коли усвідомив, що займатися професійним гумором набагато простіше, ніж працювати» (переклад наш)). І справді, його великий творчий доробок і телевізійна практика підтверджують той факт, що Дейв Баррі цілком серйозно, кваліфіковано і головне – плідно все своє життя займається саме дотепами, гумором, сміхотворством. Художня белетристика автора налічує понад 30 книг, зокрема “Big Trouble” («Великі неприємності», 1999), “Science Fair” («Науковий ярмарок», 2008, у співавторстві з американським письменником Рідлі Пірсоном), “The Bridge to Neverland” («Міст до Чарівної країни», 2011, у співавторстві з Рідлі Пірсоном), “Insane City” («Божевільне місто», 2013) та інші. Фейлетоністика Дейва Баррі представлена такими статтями, як “Stay Fit and Healthy Until You’re Dead” («Будьте стрункими і здоровими допоки живі», 1985), “Dave Barry’s Guide to Marriage and/or Sex” («Шлюб або секс», 1987), “Dave Barry’s Complete Guide to Guys” («Повний путівник по мужикам», 1996), “Dave Barry’s Book of Bad Songs” («Книга поганих пісень», 1997), “The Greatest Invention in the History of Mankind Is Beer” («Пиво – найбільший винахід в історії людства», 2001), “I’ll Mature

When I'm Dead" («Я подорослішаю, коли помру», 2010), "Live Right and Find Happiness (Although Beer is Much Faster): Life Lessons and Other Ravings from Dave Barry" («Живіть правильно і шукайте щастя (Хоча пиво значно міцніше): Уроки життя й інша маячня від Дейва Баррі», 2015). І в жодній з цих публікацій, як зауважує сам автор, «по суті немає ніякої корисної інформації» [16]. Гуморист є також автором низки збірників власних статей у жанрі гумористичної публіцистики: "Dave Barry's Bad Habits: A 100% Fact-Free Book" («Погані звички Дейва Баррі: 100% легковажна книга», 1987), "Dave Barry Greatest Hits" («Найпопулярніші хіти Дейва Баррі», 1988), "Dave Barry Is from Mars and Venus" («Дейв Баррі з Марса і Венери», 1997) та ін. Твори автора настільки актуальні й комічні, що деякі з його робіт були екранізовані, зокрема "Big Trouble" («Великі неприємності», 2002), "Dave Barry's Complete Guide to Guys" («Повний путівник по мужикам», 2005), "Peter and the Starcatchers" («Пітер та ловці зірок», 2012).

Окрім того, винахідливий Дейв Баррі дуже багато зробив для популяризації так званого Міжнародного піратського дня ("International Talk Like A Pirate Day"), що означає «Міжнародний день, протягом якого потрібно розмовляти як пірат». Певний час це було свято місцевого рівня в американському місті Олбані (Albany) в штаті Орегон (Oregon), під час якого учасники використовували піратський сленг, носили зброю і піратський одяг, влаштовували змагання зі стрільби та т.п. Можливо, так би відбувалося і до цього дня, але в 2002 році про Міжнародний піратський день написав лауреат Пулітцерівської премії Дейв Баррі, а слідом за ним цим святом зацікавилась низка великих американських та іноземних газет. З того часу святкування набуло великої популярності та широкого розмаху.

Публіцистика Дейва Баррі в американській пресі, як і сама його постать, завжди викликали неоднозначні відгуки читачів. Деякі «пошанувачі» його творчості свого часу наполягали на звільненні журналіста і взагалі не сприймають серйозно його креатив. Проте це не заважає фейлетоністові продуктивно творити і здобувати всесвітнє визнання,

при цьому піднімаючи своєю неординарністю рейтинги періодичних видань, що містять гумористичні колонки Дейва Баррі, та рейтинги телевізійних передач за його участі. Недарма колега по перу, американський журналіст, фейлетоніст Карл Хіасен зауважив: “Dave Barry remains one of the funniest writers alive” [16] («Дейв Баррі залишається/є одним із найсмішніших письменників»).

Свіжий самобутній погляд митця на буденне життя, вміння оригінально, з гумором описувати часом, здавалось би, абсолютно несмішні речі та своєрідний унікальний почерк вирізняють Дейва Баррі з-поміж багатьох журналістів, фейлетоністів, белетристів.

Сам публіцист визначає почуття гумору, як “*a measurement of the extent to which we realize that we are trapped in a world almost totally devoid of reason. Laughter is how we express the anxiety we feel at this knowledge*” – «вимір того, наскільки ми розуміємо, що ми опинилися в пастці світу майже повністю позбавленого розуму. Сміх – це те, як ми висловлюємо занепокоєння, яке ми відчуваємо, усвідомлюючи це» [14].

Розмежовуючи поняття «реальний факт» і «перебільшення», публіцист часто стверджує: “I am not making this up” («Я не вигадую») [16]. У центрі його уваги “*exploding or flaming items*”, тобто «вибухові» (найактуальніші) персонажі – *cows, whales, vacuum cleaners, toilets, Pop-Tarts, Barbie dolls* (корови, кити, пилососи, туалети, популярне печиво Поп-тартс, ляльки Барбі), а також *dogs lacking intelligence, live blogging the television series 24 and amusing government studies* – собаки, позбавлені інтелекту, телесеріал «24» і цікаві урядові дослідження. Досить часто у заголовках різноманітних постів у своєму блозі публіцист використовує всі великі літери – «капси», наприклад, WBAGNFARB (“*Would be a good name for a rock band*” – «Було б гарною назвою для рок-гурту»), висміюючи при цьому задовгі інтернет-скорочення.

Дейв Баррі полюбляє висміювати Південну Флориду, де він і проживає. У фейлетоні “*Dave Barry Hits Below the Beltway*” («Хіти Дейва Баррі за

кільцевою дорогою») автор припускає, що багато проблем Америки могли би бути розв'язані, якщо б Південну Флориду буквально відпиляли від материка і відділили від Сполучених Штатів. Він також висміює регіон у статті “Homes and Other Black Holes” («Житлові будинки та інших чорні діри»).

Навіть його романи “Big Trouble” («Великі неприємності») та “Tricky Business” («Хитрий бізнес») названі таким чином, щоб показати безглуздість ситуації, характерної на той час тільки Південній Флориді. У «Великих неприємностях», наприклад, смішні нюанси Південної Флориди показані через досвід двох кілерів, Генрі та Леонарда. Вони проходять через дратівливого ведучого спортивного ток-шоу, плутанину з валізами в аеропорту, а також переживають напад пітона Дафне (Daphne) в тому ж аеропорту, перш ніж вирішити, що вони ніколи не повернуться до Флориди знову. Дейв Баррі також використовує свій твір, щоб висміяти існування російського чорного ринку зброї, корумпованої політичної системи (Паггі (Puggy), наприклад, заробляє на життя, продаючи свій голос на виборах).

Речення “Would be a good name for a rock band” – «Було б гарною назвою для рок-гурту» є висловлюванням Д. Баррі, яке він часто застосовує до фраз, що з'являються в його творах, наприклад, “The Moos of Derision” [12], “Decomposing Tubers”[11] and “Hearty Polyp Chuckles” [10]. З огляду на це, сайт Дейва Баррі містить значний перелік фраз, які, як він стверджує, були б гарними назвами для рок-гурту [9]. Такі думки не випадкові, адже публіцист грає на лідер-гітарі в письменницькому рок-гуртові “Rock Bottom Remainers” разом зі Стівеном Кінгом, Емі Тань, Рідлі Пірсоном та Мітчем Елбомом.

Фейлетоністика Дейва Баррі добре відома по всьому світу, багато гумористично-сатиричних статей письменника перекладені німецькою, чеською, італійською, іспанською мовами. Незважаючи на це, в Україні його творчість мало популяризована, у нас навіть немає жодного україномовного перекладу фейлетонів митця. Щоправда доступними для читання є російськомовні переклади більшості творів Дейва Баррі. Серед яких

публікації “Dave Barry's Complete Guide to Guys” («Полный путеводитель по мужикам»), “Dave Barry’s Book of Bad Songs” («Книга плохих песен»), “Dave Barry's Guide to Marriage and/or Sex” («Супружество или секс»); романи “Big Trouble” («Большие неприятности»), “Tricky Business” («Хитрый бизнес»); публіцистичний збірник “Dave Barry Is from Mars and Venus” («Дейв Барри с Марса и Венеры»), серія книг “The Starcatchers” («Ловцы звёзд»): “Peter and the Starcatchers” («Питер Пэн и Ловцы звёзд», переклад 2010 року), “Peter and the Shadow Thieves” («Питер Пэн и Похитители теней», переклад 2010 року), “Peter and the Secret of Rundoon” («Питер Пэн и Секрет Рандуна», переклад 2011 року), “Peter and the Sword of Mercy” («Питер Пэн и Меч сострадания», переклад 2009 року); з найостанніших перекладів – “The Bridge to Never Land” («Мост в Нигдешнюю страну», переклад 2011 року).

Критичні матеріали та будь-які лінгвістичні чи літературознавчі студії про творчість Дейва Баррі взагалі відсутні в Україні, що ще раз підтверджує актуальність нашого дослідження. Варто зауважити, що наукова розвідка О. Козачек «Особенности перевода сатирических текстов (на материале оригинала и перевода фельетона Д. Барри)» [4] є чи не єдиною спробою аналізу російськомовного перекладу одного з фейлетонів журналіста. У своїй статті авторка на практичному прикладі розглядає певні актуальні питання теорії й практики перекладу при роботі з текстом фейлетону, зокрема окреслює основні труднощі, що виникають під час перекладу сатиричних і гумористичних типів тексту, а також розглядає можливі засоби їх подолання. Для аналізу О.Козачек обирає окремий фейлетон-інструкцію “Read This First” в перекладі Д. Бузаджі «Перед использованием прочесть». Беручи до уваги текст-типологічні характеристики інструкції як типу тексту, що обумовлюють необхідність вибору мовних засобів у мові перекладу, авторка зазначає, що перекладач уже в самій назві твору використовує спосіб граматичної трансформації або членування речень, що пов’язано зі стилістичною контрастністю науково-технічного та сатиричного текстів, підкресленою суворою лаконічною структурою, чітким членуванням речень

інструкції: *Read this first* [13] – Перед застосуванням прочитати [4]. Також О.Козачек зосереджується на адекватному перекладі власних назв, пропонуючи при цьому свої альтернативні варіанти. Авторка стверджує, що дослівний переклад не відображає типологічних характеристик інструкції та нівелює її сатиричний та іронічний заряд, акцентує на необхідності врахування певних лінгвокультурних традицій при інтерпретації іншомовних текстів. При перекладі фейлетону одним з основних завдань, на думку О.Козачек, є передача сатиричного/гумористичного заряду оригінального тексту. При цьому деякі нейтральні речення початкового тексту трансформовані з відтінком іронії. Стилiстично забарвлений контекст вимагає внесення іронії в перекладний текст і функціонально нейтральне речення оригінального тексту при перекладі набуває емоційного, стилістичного забарвлення [4].

Таким чином, за умов збільшення читацького інтересу до «розважальної» публіцистики, зосібна зарубіжної гумористично-сатиричної фейлетоністики, вважаємо необхідним та перспективним детальне вивчення жанрово-стильових, лінгвостилістичних та лінгвокультурологічних особливостей текстів фейлетонів американського письменника-журналіста Дейва Баррі.

Перспективи подальших досліджень убачаємо у вивченні жанрово-стильових, лінгвостилістичних, лінгвокультурологічних особливостей текстів фейлетонів Дейва Баррі з урахуванням виконання ними інформативної і насамперед розважальної функції в періодичних друкованих та електронних виданнях; продовженні дослідження специфіки гумористично-сатиричних текстів, що створюються з метою висміювання або привернення уваги до важливих суспільних проблем чи тенденцій і містяться на сторінках веб-сайту та блогу автора.

ЛІТЕРАТУРА

1. Арнольд И.В. Стилистика современного английского языка (стилистика декодирования) / И.В. Арнольд. – Л.: Просвещение, 1981. – 295 с.
2. Бобков А.К. Газетные жанры: учеб. пособие / А.К. Бобков. – Иркутск: Иркут. ун-т, 2005. – 64 с.
3. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво: навчальний посібник / Т.О. Приступенко, Р.В. Радчик, М.К. Василенко та ін.; за ред. В.В. Різуна. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2010. – 287 с.
4. Козачек Е. Особенности перевода сатирических текстов (на материале оригинала и перевода фельетона Д. Барри) [Электронный ресурс] / Е. Козачек. – Режим доступа:
http://linguistics.kspu.edu/webfm_send/1496.
5. Мастерова О.Я. Фельетон как тип текста в системно-структурном и стилистическом аспектах (на материале немецкоязычного фельетона) [Электронный ресурс] / О.Я. Мастерова // Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна Вісник ХНУ ім.В.Н.Каразіна. – Харків: Видавництво ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 1964. – № 930: Серія: Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов. Вип.64. – 2010. – С. 164-169. – Режим доступу:
<http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/6473/2/10moymnf.pdf>
6. Піддубняк В.Г. Словник журналіста і видавця / В.Г. Піддубняк. – Херсон: ХМД, 2005. – 120 с.
7. Стилистика английского языка: Учебник / А.Н. Мороховский, О.П. Воробьева, Н.И. Лихошерст, З.В. Тимошенко. – К.: Выща школа, 1991. – 272 с.
8. Тертычный А.А. Жанры периодической печати: [учеб. пособие для вузов] / А.А. Тертычный. – М.: Аспект Пресс, 2000. – 312 с.

9. A GOOD NAME FOR A ROCK BAND? [Electronic source]. – Режим доступу: <http://www.davebarry.com/gg/rockband.html>
10. Barry Dave A Sun, Surf and Sand Castle Safari [Electronic source] / Dave Barry. – Режим доступу: <http://findarticles.com/find>
11. Barry Dave Keeping an eye on crime [Electronic source] / Dave Barry. – Режим доступу: <http://jewishworldreview.com/dave/barry082806.php3>
12. Barry Dave Pouch Potatoes [Electronic source] / Dave Barry. – Режим доступу: <https://www.washingtonpost.com>
13. Barry Dave Read this first [Electronic source] / Dave Barry. – Режим доступу: <http://ix.cs.uoregon.edu/~mohr/readme1.html>.
14. Bryan Curtis An Elegy for Dave Barry [Electronic source] / Curtis Bryan. – Режим доступу:
http://www.slate.com/articles/news_and_politics/the_middlebrow/2005/01/dave_barry.html
15. Galperin I.R. Stylistics (Стилистика англійського мови). 2-е видання / I.R. Galperin. – М.: Вища школа, 1977. – 334 с.
16. The Official Dave Barry website. – Режим доступу: <http://www.davebarry.com>
17. Webster's Third New International Dictionary of the English Language, Unabridged / Philip Babcock Gove, Merriam-Webster, Inc. Merriam-Webster, 2002. – 2806 p.

Фейлетоністика Дейва Баррі у світовій публіцистиці / Ю.О. Омельчук // Науковий вісник ХДУ. Серія «Лінгвістика»: Збірник наукових праць. Випуск 25. / Херс. держ. ун-т. – Херсон: ХДУ, 2016. – С. 51-55.